

Oponentský posudek diplomové práce

Jan Koumar: Etické souvislosti sexuality. Fakulta humanitních studií Univerzity Karlovy, Praha 2016, 88 str.

Diplomová práce Jana Koumara je koncipována tak, že po vstupních teoretických úvahách následuje analýza dat získaných terénním výzkumem. Teoretická část zabírá zhruba polovinu textu a lze ji chápat i jako přípravu na vlastní sociologický výzkum. Autorovi jde především o postižení etických souvislostí sexuality na příkladu vybraného vzorku populace. V závěrečné kapitole práce je dosti názorně a výstižně podána „Typologie morálních konceptů zkoumaných jedinců“. Zároveň má tato kapitola syntetický charakter, představuje také autorův vlastní přínos k problematice sexuálního chování. Je potěšitelné, že Jan Koumar nezapomíná ani na teoretická východiska, konkrétně na *Dějiny sexuality* Michela Foucaulta, inspirují ho rovněž Kinseyovy zprávy o sexuálním chování muže a ženy, interpretované prostřednictvím Stewarda Hiltnera. Domnívám se, že autor mohl přihlédnout i k českým badatelům v této oblasti, hlavně k Petru Weissovi a Jaroslavu Zvěřinovi (viz například jejich společnou práci *Sexuální chování v ČR – situace a trendy* z roku 2001).

V případě diplomantova výzkumu může oprávněně vzniknout otázka, zda počet respondentů není příliš limitovaný. Je možné považovat jedenáct respondentů za reprezentativní počet, jenž přinese dostatek údajů či faktů pro další analýzy a interpretace, například pro doložení určitých tezí nastíněných v teoretickém vstupu? Na druhé straně je však potřeba ocenit autorovu úpornou snahu důsledně uplatnit nápaditým způsobem ve zvoleném směru biografickou metodu. Další otázka směřuje k výběru respondentů, kteří zastupují specifický vzorek převážně dosti vysoce vzdělaných a zralých lidí většinou ve věku nad 30 let.

Není pochyb, že se Janu Koumarovi podařilo stanové úkoly splnit. Autor prokázal nejen schopnost se teoreticky připravit na výzkum, ale také ho nápaditě realizovat. Diplomant uvedl, že rozhovory s jednotlivými respondenty či informátory byly nahrávány na diktafon a že vznikl přepis v rozmezí od 2 do 8 stran. Domnívám se, že by stálo za úvahu aspoň reprezentativní autobiografické úvahy v oblasti sexuality uvést v textové příloze diplomové práce. Jedná se vlastně o svého druhu „life stories“, které by ukázaly současný standard ve zkoumané oblasti.

Vysoce je třeba ocenit vhodně a přehledně zvolenou strukturu práce: jak jednotlivé kapitoly na sebe logicky navazují. Podotýkám, že shora uvedené připomínky neovlivňují výsledný příznivý dojem z autorova badatelského výkonu.

Odhlédne-li se od těchto připomínek, lze konstatovat, že Jan Koumar ve své diplomové práci osvědčil schopnost získat určité relevantní údaje ke zvolené problematice terénním výzkumem. Prokázal, že přijatelně umí pracovat ve stanovené oblasti studia a že dokáže získané poznatky interpretovat. Stylisticky je text velmi dobře zvládnut; je přehledný a čtivý. Je z něho patrné zaujetí pro zvolený předmět studia. Celkově vzato, práci lze přijmout jako vhodný podklad k obhajobě.

Závěr: Protože Jan Koumar podal zdařilý badatelský výkon, v hodnocení se jako oponent příkláním ke známce v ý b o r n ě .

V Praze dne 17. května 2016

Doc. PhDr. Bohuslav Šalanda, CSc.